

Oikeustapauskokoelma

JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS

JEAN RICHARD DE LA TOUR

24 päivänä maaliskuuta 2022¹

Asia C-720/20

**RO, jolla on laillinen edustaja,
vastaan**

Saksan liittotasavalta

(Ennakkoratkaisupyyntö – Verwaltungsgericht Cottbus (Cottbusin hallintotuomioistuin, Saksa))

Ennakkoratkaisupyyntö – Vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alue – Turvapaikka-asioita ja toissijaista suojelua koskeva yhteinen politiikka – Direktiivi 2013/32/EU – 33 artiklan 2 kohdan a alakohta – Lapsen jättämän kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen tutkimatta jättäminen hänen perheenjäsenilleen aiemmin myönnetyn kansainvälisen suojelun perusteella – Asetus (EU) N:o 604/2013 – Tämän kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämisperusteet ja -menettelyt – Lapsen etu

I Johdanto

1. Käsiteltävä asia kuvaa vaikeuksia, joita jäsenvaltiot kohtaavat pannessaan täytäntöön asetuksessa (EU) N:o 604/2013² vahvistettuja perusteita, kun näiden sääntöjen teknisyyden lisäksi huomioon on otettava yhteiskunnalliset realiteetit ja erityisesti pakolaisten perhe-elämän realiteetit. Kuten useat unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi näinä aikoina saatetut asiat osoittavat, tämä perhe-elämä ei ole sidottu aikaan eikä paikkaan.³ Perheet liikkuvat jäsenvaltiosta toiseen, vaikka perheenjäsenille myönnetty kansainvälistä suojelua saavien henkilöiden asema ei anna heille oikeutta asettua vapaasti valitsemallaan tavalla unionin alueelle.⁴ Samanaikaisesti perheet laajenevat, jolloin on ratkaistava kysymys sellaisen lapsen oikeusasemasta, joka on

¹ Alkuperäinen kieli: ranska.

² Kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön johonkin jäsenvaltioon jättämän kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämisperusteiden ja -menettelyjen vahvistamisesta 26.6.2013 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EUVL 2013, L 180, s. 31).

³ Ks. tältä osin julkisasiamies Pikamäen ratkaisuehdotus Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides (Perheen yhtenäisyys – Jo myönnetty suojelu) (C-483/20, EU:C:2021:780) ja tuomio 22.2.2022, Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides (Perheen yhtenäisyys – Jo myönnetty suojelu) (C-483/20, EU:C:2022:103). Ks. myös asia Ministre de l'immigration et de l'asile (C-153/21), joka on edelleen vireillä unionin tuomioistuimessa ja jossa on ratkaistavana samankaltainen kysymys kuin tässä asiassa, ja asia C-745/21, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid, joka koskee syntymättömän lapsen oikeuksia tilanteessa, jossa lapsen äiti on päätetty siirtää Liettuaan asetuksen N:o 604/2013 mukaisesti, kun taas tämän lapsen isä saa kansainvälistä suojelua Alankomaissa.

⁴ Ks. vastaavasti vaatimuksista kolmansien maiden kansalaisten ja kansalaisuudettomien henkilöiden määrittelemiseksi kansainvälistä suojelua saaviksi henkilöiksi, pakolaisten ja henkilöiden, jotka voivat saada toissijaista suojelua, yhdenmukaiselle asemalle sekä myönnetyn suojelun sisällölle 13.12.2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/95/EU (EUVL 2011, L 337, s. 9) 33 artikla, jonka perusteella kansainvälistä suojelua saavilla on ainoastaan mahdollisuus liikkua vapaasti suojelun myöntäneen jäsenvaltion alueella ja mahdollisuus valita siellä asuinpaikkansa, ja tuomio 1.3.2016, Alo ja Osso (C-443/14 ja C-444/14, EU:C:2016:127, 37 kohta).

syntynyt muussa jäsenvaltiossa kuin hänen perheenjäsenilleen kansainvälistä suojelua myöntäneessä jäsenvaltiossa (jäljempänä vastaanottava valtio), ja erityisesti kysymys tämän lapsen kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä vastuussa olevasta jäsenvaltiosta.

2. Käsiteltävässä asiassa on kyse tällaisesta tapahtumaketjusta. Tässä tapauksessa perheenjäsenet, jotka ovat Venäjän kansalaisia, olivat saaneet pakolaisaseman Puolassa vuonna 2012 ennen kuin he siirtyivät ja asettuivat asumaan Saksaan ilman, että heille olisi myönnetty oleskelulupaa. Tässä viimeksi mainitussa jäsenvaltiossa, jossa perhe oleskelee laittomasti, syntyi vuonna 2015 toinen lapsi (jäljempänä kantaja). Tämä lapsi jätti Saksan viranomaisille kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen, joka jätettiin tutkimatta direktiivin 2013/32/EU⁵ 33 artiklan 2 kohdan a alakohdan perusteella.

3. Ennakkoratkaisupyyntöön tarkoituksena on selvittää, mitä menettelysääntöjä sovelletaan käsiteltäessä kansainvälistä suojelua koskevaa hakemusta, jonka kyseinen lapsi on jättänyt jäsenvaltiossa, jonka alueella hän on syntynyt ja jossa hän asuu perheenjäsentensä kanssa, kun nämä perheenjäsenet ovat saaneet pakolaisaseman toisessa jäsenvaltiossa, josta he ovat päättäneet lähteä ja johon he eivät halua palata.

4. On selvää, että sekä kansainvälistä suojelua hakevien että kansainvälistä suojelua saavien henkilöiden perheen yhtenäisyys on säilytettävä ja että lapsen etu on otettava kaikin tavoin huomioon Euroopan unionin perusoikeuskirjan (jäljempänä perusoikeuskirja) 7 artiklan ja 24 artiklan 2 kohdan mukaisesti. On myös tärkeää varmistaa perusoikeuskirjan 18 artiklassa vahvistetun turvapaikkaoikeuden tehokkuus siltä osin kuin kyse on sekä lapsen pääsystä kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksensa käsittelymenettelyyn että hänen perheenjäsentensä mahdollisuudesta saada pakolaisasemaansa liittyvät oikeudet. Asetuksessa N:o 604/2013 säädetään tämän kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelyyn liittyvän vastuun siirtämisestä, mutta sen säännöksillä ei ole mahdollista käsitellä kaikkia tapahtumaketjuja, jotka liittyvät muun muassa perheiden siirtymisiin unionin alueella. Tämän asetuksen tarkoituksena ei myöskään ole säännellä kansainvälistä suojelua koskevan vastuun siirtämistä, jolla on olennainen merkitys nyt kyseessä olevan kaltaisissa tapauksissa ja josta määrätään nykyisin pakolaisten oikeusasemaa koskevassa yleissopimuksessa⁶ ja pakolaisia koskevan vastuun siirtämisestä tehdyssä eurooppalaisessa sopimuksessa.⁷

5. Tässä ratkaisuehdotuksessa esitän suhtautuvani varauksella menettelytapoihin, joihin on viitattu sekä ennakkoratkaisupyyntöissä että asian käsittelyn kuluessa, eli asetuksen N:o 604/2013 9 artiklan tai 20 artiklan 3 kohdan taikka direktiivin 2013/32 33 artiklan 2 kohdan a alakohdan analogiseen soveltamiseen. Kehotan unionin tuomioistuinta näin ollen valitsemaan toisen lähestymistavan, joka perustuu lapsen etuun, ja ehdotan sen toteavan, että kyseessä olevan kaltaisessa tilanteessa, jossa lapsi on jättänyt kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksensa

⁵ Kansainvälisen suojelun myöntämistä tai poistamista koskevista yhteisistä menettelyistä 26.6.2013 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EUVL 2013, L 180, s. 60).

⁶ Yleissopimus allekirjoitettiin Genevessä 28.7.1951, ja se tuli voimaan 22.4.1954 (Yhdistyneiden kansakuntien sopimuskokoelma, osa 189, s. 150, nro 2545 (1954)). Sitä on täydennetty New Yorkissa 31.1.1967 tehdyllä pakolaisten oikeusasemaa koskevalla pöytäkirjalla, joka tuli voimaan 4.10.1967. Ks. erityisesti tämän yleissopimuksen 28 artikla.

⁷ Sopimus allekirjoitettiin Strasbourgissa 16.10.1980 (European Treaty Series nro 107). Euroopan komissio suunnitteli tähän mekanismiin turvautumista yhteisen eurooppalaisen turvapaikkajärjestelmän tulevaisuudesta 6.6.2007 esitetyssä vihreässä kirjassa (KOM(2007) 301 lopullinen, ei julkaistu EUVL:ssä, 2.3 kohta, s. 7), ja siihen viitataan pitkään oleskelleiden kolmansien maiden kansalaisten asemasta 25.11.2003 annetussa neuvoston direktiivissä 2003/109/EY (EUVL 2004, L 16, s. 44), sellaisena kuin se on muutettuna 11.5.2011 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2011/51/EU (EUVL 2011, L 132, s. 1). Ks. tästä aiheesta myös Ippolito, F., "Reconnaissance et confiance mutuelles en matière d'immigration et d'asile: de l'in(é)volution d'un principe?" teoksessa Fartunova-Michel, M. ja Marzo, C., *Les dimensions de la reconnaissance mutuelle en droit de l'Union européenne*, Bruylant, Bryssel, 2018, s. 218–243, erityisesti s. 220.

jäsenvaltiossa, jonka alueella hän on syntynyt ja jossa hänellä on yhdessä perheenjäsentensä kanssa asuinpaikkansa tämän hakemuksen jättämisaikana, asetuksen N:o 604/2013 3 artiklan 2 kohtaa ja 6 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että tämän lapsen etu edellyttää tämän jäsenvaltion olevan vastuussa kyseisen hakemuksen käsittelystä.

II Asiaa koskevat oikeussäännöt

A Unionin oikeus

6. Viitataan tässä ratkaisuehdotuksessa perusoikeuskirjan 7, 18 ja 24 artiklaan sekä asetuksen N:o 604/2013 3, 6, 9, 20 ja 21 artiklaan. Lisäksi viitataan direktiivin 2013/32 33 artiklaan ja direktiivin 2011/95 24 artiklaan.

B Saksan oikeus

7. Turvapaikkalain (Asylgesetz), sellaisena kuin se on julkaistuna 2.9.2008,⁸ sellaisena kuin se on muutettuna 31.7.2016 annetulla kotouttamislilla (Integrationsgesetz),⁹ joka tuli voimaan 6.8.2016, 29 §:ssä, jonka otsikkona on ”Hakemukset, joita ei oteta tutkittavaksi”, säädetään seuraavaa:

”(1) Turvapaikkahakemusta ei oteta tutkittavaksi, jos

1. toinen valtio on vastuussa turvapaikkahakemuksen käsittelystä

a) asetuksen [N:o 604/2013] nojalla tai

b) muiden Euroopan unionin tai kansainvälisen sopimuksen sääntöjen nojalla

– –”

III Pääasian tosiseikat ja ennakkoratkaisukysymykset

8. Kantaja ja hänen perheenjäsenensä ovat Venäjän kansalaisia ja lähtöisin Tšetšeniasta. Kantajan perheenjäsenet saivat pakolaisaseman Puolassa 19.3.2012, jolloin kantaja ei ollut vielä syntynyt. He lähtivät tästä jäsenvaltiosta joulukuussa 2012 ja muuttivat Saksaan, jossa he tekivät uudet kansainvälistä suojelua koskevat hakemukset. Toimivaltaiset Saksan viranomaiset pyysivät tuolloin Puolan viranomaisia ottamaan asianomaiset henkilöt takaisin mutta Puolan viranomaiset kieltäytyivät hyväksymästä takaisinottopyyntöjä, koska perheenjäsenet saivat jo kansainvälistä suojelua Puolassa.¹⁰

⁸ BGBl. 2008 I, s. 1798.

⁹ BGBl. 2016 I, s. 1939.

¹⁰ Ks. tältä osin tuomio 19.3.2019, Ibrahim ym. (C-297/17, C-318/17, C-319/17 ja C-438/17, EU:C:2019:219), jossa unionin tuomioistuin totesi, että ”jäsenvaltio ei voi pätevästi edellyttää, että toinen jäsenvaltio ottaisi [asetuksessa N:o 604/2013] määritellyissä menettelyissä vastaan tai takaisin sellaisen kolmannen maan kansalaisen, joka on tehnyt kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen ensiksi mainitussa jäsenvaltiossa sen jälkeen, kun hänelle on myönnetty toiseksi mainitussa toissijaista suojelua” (78 kohta).

9. Toimivaltaiset Saksan viranomaiset jättivät 2.10.2013 nämä kansainvälistä suojelua koskevat hakemukset tutkimatta. Ne määräisivät tekemällään palauttamispäätöksellä perheenjäsenet poistumaan maasta maastapoistamisen uhalla, sillä he kuuluivat jäsenvaltioissa sovellettavista yhteisistä vaatimuksista ja menettelyistä laittomasti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten palauttamiseksi 16.12.2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/115/EY (EUVL 2008, L 348, s. 98) säännösten soveltamisalaan.¹¹

10. Kantaja syntyi 21.12.2015 Saksassa. Hän on perheenjäsentensä tavoin Venäjän kansalainen. Hän jätti vuonna 2016 kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan tämän hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämiseksi ei ole aloitettu menettelyä.

11. Saksan viranomaisten 14.2.2019 tekemällä uudella palauttamispäätöksellä, joka saatettiin ajan tasalle 19.3.2019, perheenjäsenet määrättiin poistumaan maasta maastapoistamisen uhalla.

12. Bundesamt für Migration und Flüchtlinge (liittovaltion maahanmuutto- ja pakolaisvirasto, Saksa) jätti 20.3.2019 tekemällään päätöksellä kantajan kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen tutkimatta. Kantaja nosti tästä päätöksestä kanteen ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa. Kyseinen tuomioistuin pitää epäselvänä sitä, onko Saksan liittotasavalta asetuksen N:o 604/2013 nojalla kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä vastuussa oleva jäsenvaltio, ja jos se ei ole, onko sillä kuitenkin oikeus jättää hakemus tutkimatta direktiivin 2013/32 33 artiklan 2 kohdan a alakohdan perusteella.

13. Tässä tilanteessa Verwaltungsgericht Cottbus (Cottbusin hallintotuomioistuin, Saksa) on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

- ”1) Onko [asetuksen N:o 604/2013] 20 artiklan 3 kohtaa sovellettava analogisesti tilanteessa, jossa alaikäinen lapsi ja hänen vanhempansa jättävät kansainvälistä suojelua koskevat hakemukset samassa jäsenvaltiossa, vaikka vanhemmat saavat jo kansainvälistä suojelua toisessa jäsenvaltiossa, kun taas lapsi on vasta syntynyt siinä jäsenvaltiossa, jossa hän on jättänyt kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen, kun otetaan huomioon se, että unionin oikeudessa halutaan välttää edelleen liikkumista ja että kyseisessä asetuksessa on ilmaistu perheen yhtenäisyyttä koskeva yleinen periaate?
- 2) Jos tähän kysymykseen on vastattava myöntävästi, onko alaikäisen lapsen turvapaikkahakemus jätettävä [asetuksen N:o 604/2013] nojalla käsittelemättä ja onko kyseisen asetuksen 26 artiklan nojalla tehtävä siirtopäätös, kun otetaan huomioon se, että alaikäisen lapsen jättämän kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä on mahdollisesti vastuussa jäsenvaltio, jossa hänen vanhempansa saavat kansainvälistä suojelua?
- 3) Jos edellä olevaan kysymykseen on vastattava myöntävästi, voidaanko [asetuksen N:o 604/2013] 20 artiklan 3 kohtaa soveltaa analogisesti myös siltä osin kuin sen toisessa virkkeessä todetaan, että jälkeinpäin syntyneen lapsen osalta ei ole tarpeen aloittaa erillistä menettelyä lapsen vastaanottamiseksi, vaikka tällöin on olemassa vaara siitä, että vastaanottavalla jäsenvaltiolla ei ole tietoa mahdollisesta vastaanottotilanteesta alaikäisen

¹¹ Kun otetaan lisäksi huomioon heidän Puolassa oleskelunsa lyhyt kesto, he eivät kuulu direktiivin 2003/109 soveltamisalaan.

lapsen osalta tai se kieltäytyy hallintokäytäntönsä perusteella soveltamasta analogisesti asetuksen N:o 604/2013 20 artiklan 3 kohtaa, jolloin alaikäisen lapsen osalta on olemassa vaara siitä, että hänestä tulee valtiosta toiseen kiertävä pakolainen?

- 4) Jos kysymyksiin 2 ja 3 on vastattava kieltävästi, voidaanko sellaisen alaikäisen lapsen osalta, joka on jättänyt kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen jäsenvaltiossa, tehdä tutkimatta jättämistä koskeva päätös [direktiivin 2013/32] 33 artiklan 2 kohdan a alakohdtaa analogisesti soveltamalla myös silloin, kun lapsi ei tosin itse saa kansainvälistä suojelua jossakin toisessa jäsenvaltiossa mutta hänen vanhempansa saavat sitä?”

14. Kantaja, Belgian, Saksan, Italian, Alankomaiden ja Puolan hallitukset sekä komissio esittivät kirjalliset huomautuksensa ja/tai suulliset huomautuksensa 14.12.2021 pidetyssä istunnossa.

IV Asian arviointi

A Alustavat toteamukset

15. Aluksi on tarpeen esittää joitakin huomioita, jotka koskevat ennakkoratkaisupyyntöön ulottuvuutta osapuolten esittämien huomautusten ja asian suullisessa käsittelyssä esitetyn valossa.

16. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on esittänyt unionin tuomioistuimelle neljä ennakkoratkaisukysymystä, joiden jäsentely noudattaa direktiivin 2013/32 33 artiklan 1 kohdan jäsentelyä. Tässä artiklassa erotetaan toisistaan tapaukset, joissa kansainvälistä suojelua koskevaa hakemusta ei käsitellä asetuksen N:o 604/2013 mukaan, jolloin hakemuksen vastaanottanut jäsenvaltio siirtää vastuun tämän hakemuksen käsittelystä jäsenvaltiolle, jonka se katsoo olevan siitä vastuussa, ja tapaukset, joissa tällainen hakemus voidaan jättää tutkimatta.¹²

17. Ensimmäinen, toinen ja kolmas ennakkoratkaisukysymys koskevat siis sitä, missä määrin vastuu jäsenvaltion alueella syntyneen lapsen kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä voidaan siirtää toiselle jäsenvaltiolle, joka on aiemmin myöntänyt pakolaisaseman hänen perheenjäsenilleen. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin kysyy unionin tuomioistuimelta erityisesti, onko asetuksen N:o 604/2013 20 artiklan 3 kohtaa mahdollista soveltaa analogisesti, ja jos näin on, onko silloin tämä lapsi mahdollista siirtää tämän asetuksen 26 artiklan perusteella hänen hakemuksensa käsittelyä varten jäsenvaltioon, jossa hänen vanhempansa saavat kansainvälistä suojelua.

18. Mikäli tällainen analoginen soveltaminen ei olisi mahdollista, kyseinen tuomioistuin kysyy unionin tuomioistuimelta neljännellä kysymyksellään, onko tämä kansainvälistä suojelua koskeva hakemus mahdollista jättää tutkimatta direktiivin 2013/32 33 artiklan 2 kohdan a alakohdan analogisen soveltamisen perusteella.

19. Esitän aluksi syyt, joiden vuoksi mikään ennakkoratkaisupyyntöissä tarkoitetuista menettelytavoista ei näytä soveltuvan tässä tapauksessa, ja myös kaikille osapuolille näiden menettelytapojen osalta hyväksyttävä analoginen soveltaminen tuntuu tuottavan vaikeuksia. Tämä analoginen soveltaminen edellyttää, että sääntelyaukkoa merkitsevä tilanne ja nimenomaisesti säännelty tilanne ovat, elleivät samanlaisia, ainakin toisiaan muistuttavia.

¹² Ks. vastaavasti määräys 5.4.2017, Ahmed (C-36/17, EU:C:2017:273, 38 kohta).

Asetuksen N:o 604/2013 20 artiklan 3 kohdassa ja direktiivin 2013/32 33 artiklan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitettut tilanteet eroavat kuitenkin täysin selvästi pääasiassa kyseessä olevasta tilanteesta sekä sanamuotonsa että tarkoituksensa perusteella.

20. Tämän jälkeen tarkastelen muita menettelytapoja. Arvioin ensin komission huomautuksissaan ehdottamaa menettelytapaa, jonka mukaan asiassa on sovellettava analogisesti asetuksen N:o 604/2013 9 artiklassa, jonka otsikkona on ”Kansainvälistä suojelua saavat perheenjäsenet”, esitettyä perustetta. Osapuolet ovat voineet esittää näkemyksensä tähän säännökseen turvautumisesta sekä unionin tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin antamissaan kirjallisissa vastauksissa että istunnossa. Kun otetaan huomioon tällaisen analogisen soveltamisen rajat, ehdotan unionin tuomioistuimelle tälle menettelytavalle vaihtoehtoa, jossa tärkeimpänä lähtökohtana on lapsen etu.

21. Osapuolet olivat istunnossa yhtä mieltä siitä, että unionin tuomioistuinta pyydetään antamaan ratkaisu tulevaisuutta varten, sillä Saksan liittotasavalta myöntää pääasiassa, että siitä on tullut lapsen hakemuksen käsittelystä vastuussa oleva valtio, koska asetuksessa N:o 604/2013 vastaanottopyynnön tekemiselle asetetut määräajat ovat päättyneet. Tämä tulevaisuus ei ole kovin kaukainen, sillä unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi on saatettu samankaltainen ongelma asiassa C-153/21, *Ministre de l’immigration et de l’asile*,¹³ jonka käsittelyä on lykätty 11.11.2021.

B Ennakkoratkaisupyyntöjen tarkastelu

1. Asetuksen N:o 604/2013 20 artiklan 3 kohdan, joka koskee alaikäisen tilanteen huomioon ottamista hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämistä koskevassa menettelyssä, analoginen soveltaminen (ensimmäinen, toinen ja kolmas ennakkoratkaisukysymys)

22. Ensimmäisellä ennakkoratkaisukysymyksellään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin kysyy unionin tuomioistuimelta, voidaanko edelleen liikkumisen rajoittamiseksi ja perusoikeuskirjan 7 artiklassa vahvistetun perhe-elämän kunnioittamista koskevan perusoikeuden säilyttämiseksi asetuksen N:o 604/2013 20 artiklan 3 kohtaa soveltaa analogisesti tilanteessa, jossa lapsi jättää kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksensa jäsenvaltiossa, jossa hän on syntynyt, vaikka hänen perheenjäsenensä saavat kansainvälistä suojelua toisessa jäsenvaltiossa.

23. Jäljempänä esitettävistä syistä tällaisen analogian hyväksyminen merkitsisi asetuksen N:o 604/2013 20 artiklan 3 kohdan sanamuodon ja tarkoituksen sivuuttamista.

24. Tämän asetuksen 20 artiklassa määritellään säännöt, joita sovelletaan kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämistä koskevan menettelyn alkamiseen tai ”aloittamiseen” artiklan otsikossa käytetyn ilmaisun mukaisesti.

25. Kyseisen asetuksen 20 artiklan 1 ja 2 kohdassa unionin lainsäätäjä täsmentää ensinnäkin, että menettely hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämiseksi alkaa ”heti, kun kansainvälistä suojelua koskeva hakemus on ensimmäisen kerran jätetty johonkin jäsenvaltioon”¹⁴

¹³ Kyseisessä asiassa syyrialaisen perheen jäsenet lähtivät Kreikasta, vaikka heillä oli tuossa jäsenvaltiossa pakolaisasema, muuttaakseen Luxemburgiin, jossa sisaruksista nuorin syntyi. Lapsi jätti tässä viimeksi mainitussa jäsenvaltiossa kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen, joka jätettiin tutkimatta myös direktiivin 2013/32 33 artiklan 2 kohdan a alakohdan perusteella.

¹⁴ Kursivointi tässä.

(1 kohta), ja että tällainen hakemus katsotaan jätetyksi, kun toimivaltaiset viranomaiset ovat saaneet hakijan tässä tarkoituksessa esittämän hakemuksen tai toimivaltaisten kansallisten viranomaisten suorittaman hakemuksen kirjaamisen (2 kohta).

26. Unionin lainsäätäjä määrittelee saman asetuksen 20 artiklan 3 kohdassa edellytykset, joiden täyttyessä toimivaltaisten kansallisten viranomaisten on otettava huomioon ”alaikäisen tilanne” tässä menettelyssä. Kyseisen kohdan sanamuoto on seuraava:

”Jos *hakijan* mukana on alaikäinen, joka täyttää perheenjäsenen määritelmän vaatimukset, alaikäisen tilannetta ei tätä asetusta sovellettaessa saa käsitellä erillään hänen perheenjäsenensä tilanteesta, vaan se kuuluu kyseisen perheenjäsenen kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion vastuulle myös siinä tapauksessa, että alaikäinen ei itse ole hakija, *edellyttäen että se on alaikäisen edun mukaista*. Samoin on kohdeltava lapsia, jotka ovat syntyneet sen jälkeen, kun hakija on saapunut jäsenvaltioiden alueelle, ilman että on tarpeen aloittaa uutta menettelyä lasten vastaanottamiseksi.”¹⁵

27. Unionin lainsäätäjä tarkoittaa ensinnäkin sellaisen alaikäisen tilannetta, jonka perheenjäsenet ovat jättäneet ensimmäisen kerran jäsenvaltiossa kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen asetuksen N:o 604/2013 20 artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitetulla tavalla, jolloin toimivaltaisten kansallisten viranomaisten on aloitettava menettely näiden hakemusten käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämiseksi.¹⁶

28. Sellaisen alaikäisen tilannetta, jonka perheenjäsenet ovat kansainvälistä suojelua hakevia henkilöitä, ei ole mahdollista pitää analogisena sellaisen alaikäisen tilanteen kanssa, jonka perheenjäsenet jo saavat tällaista suojelua. Kansainvälistä suojelua hakevan henkilön ja kansainvälistä suojelua saavan henkilön käsitteet on määritelty eri tavoin asetuksen N:o 604/2013 2 artiklan b, c ja f alakohdassa, ja ne kattavat eri oikeusasemat, joiden myöntämisestä ja sisällöstä säädetään erityissäännöksillä. Tämä on se syy, miksi unionin lainsäätäjä erottaa tämän asetuksen 9 artiklassa tarkoitetun sellaisen alaikäisen tilanteen, jonka perheenjäsenet ovat kansainvälistä suojelua *saavia* henkilöitä, kyseisen asetuksen 10 artiklassa ja 20 artiklan 3 kohdassa tarkoitetusta sellaisen alaikäisen tilanteesta, jonka perheenjäsenet ovat kansainvälistä suojelua *hakevia* henkilöitä. Jos unionin lainsäätäjän tämän asetuksen 20 artiklan 3 kohdassa tarkoittamaa tilannetta pidettäisiin analogisena ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen tarkoittaman tilanteen kanssa, kyseenalaistettaisiin siten kyseisen lainsäätäjän näiden kahden käsitteen välillä tekemä erottelu. Tämä johtaisi sellaisen vastuun määrittämisperusteen vahvistamiseen, joka ei kuulu asetuksen N:o 604/2013 III luvussa tyhjentävästi lueteltuihin perusteisiin ja joka eroaa sen 9 artiklassa nimenomaisesti säädetystä perusteesta.

29. Tällainen analogia merkitsisi toiseksi asetuksen N:o 604/2013 20 artiklan 3 kohdan tarkoituksen kieltämistä.

¹⁵ Kursivointi tässä.

¹⁶ Tältä osin on todettava komission tavoin, että sillä, että kantajan perheenjäsenet ovat jättäneet kansainvälistä suojelua koskevat hakemukset Saksassa, ei näytä olevan vaikutusta. Nämä hakemukset on nimittäin jätetty tutkimatta direktiivin 2013/32 33 artiklan 2 kohdan a alakohdan perusteella.

30. Tämä tarkoitus esitetään asetuksen (EY) N:o 343/2003,¹⁷ jonka 4 artiklan 2 kohta on pääasiallisesti toistettu asetuksen N:o 604/2013 20 artiklan 3 kohdassa, valmisteluasiakirjoissa. Asetuksen N:o 343/2003 antamiseen johtaneen komission ehdotuksen perusteluista¹⁸ ilmenee, että tällä säännöllä on tarkoitus säilyttää perheen yhtenäisyys ja toteuttaa samalla alaikäisen ja hänen perheenjäsentensä siirto näiden perheenjäsenten jättämien kansainvälistä suojelua koskevien hakemusten käsittelystä vastuussa olevaan jäsenvaltioon riippumatta siitä, onko alaikäinen muodollisesti hakija sen jäsenvaltion lainsäädännön mukaan, johon hakemukset on jätetty. Tämän säännön avulla voidaan välttää se, että jäsenvaltiot soveltavat eri tavoin säännöksiä, joiden perusteella hakemuksen käsittelystä vastuussa oleva jäsenvaltio määritetään, kun otetaan huomioon, että jäsenvaltioissa säännellään eri tavoin edellytyksistä, jotka täysi-ikäisen mukana tulevan alaikäisen on täytettävä, jotta häntä voidaan pitää hakijana.

31. Edellyttäen, että se on lapsen edun mukaista, unionin lainsäätäjä pyrkii siten rinnastamaan tämän lapsen tilanteen hänen perheenjäsentensä tilanteeseen ja pitää niitä ”erottamattomina” siinä vaiheessa, kun hakemusten käsittelystä vastuussa oleva jäsenvaltio määritetään, sillä heidän hakemuksensa ovat ajallisesti ja paikallisesti sidoksissa toisiinsa.

32. Pääasiassa kyseessä olevan kaltainen tilanne eroaa perustavanlaatuisesti unionin lainsäätäjän asetuksen N:o 604/2013 20 artiklan 3 kohdassa tarkoittamasta tilanteesta. Toisin kuin tässä artiklassa tarkoitettussa tilanteessa, alaikäinen on muodollisesti ja henkilökohtaisesti jättänyt kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen, minkä vuoksi häntä on pidettävä hakijana. Koska hänen perheenjäsenensä eivät ole jättäneet kansainvälistä suojelua koskevia hakemuksia, toimivaltaisella kansallisella viranomaisella ei myöskään ole syytä aloittaa menettelyä näiden hakemusten käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämiseksi. Lapsen syntymäajan ja -paikan vuoksi tämän jättämä kansainvälistä suojelua koskeva hakemus ja siitä seuraava menettely hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämiseksi erottuvat siis ajan ja paikan suhteen hänen perheenjäsentensä aiemmin toisessa jäsenvaltiossa jättämistä kansainvälistä suojelua koskevista hakemuksista.¹⁹ Tältä kannalta katsottuna tämän lapsen tilanne on tosiasiallisesti erotettavissa hänen perheenjäsentensä tilanteesta.

33. Mielestäni asetuksen N:o 604/2013 20 artiklan 3 kohdan analoginen soveltaminen ei kolmanneksi voi myöskään perustua unionin oikeudessa asetettuun tavoitteeseen estää ”edelleen liikkumista”. Kuten unionin tuomioistuin on tuonut esille, tämän asetuksen säännöksillä pyritään estämään *kansainvälistä suojelua hakevien liikkumista*. Tarkoituksena on siis estää se, että jätettyään hakemuksensa ensimmäisessä jäsenvaltiossa hakijat lähtevät tästä valtiosta ennen tämän hakemuksen ratkaisemista ja siirtyvät toiseen jäsenvaltioon, jossa he jättävät uuden kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen.

¹⁷ Niiden perusteiden ja menettelyjen vahvistamisesta, joiden mukaisesti määritetään kolmannen maan kansalaisen johonkin jäsenvaltioon jättämän turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastuussa oleva jäsenvaltio, 18.2.2003 annettu neuvoston asetus (EUVL 2003, L 50, s. 1).

¹⁸ Ks. vastaavasti komission ehdotus neuvoston asetukseksi perusteiden ja menettelyjen vahvistamisesta kolmannen maan kansalaisen johonkin jäsenvaltioon jättämän turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämiseksi (KOM(2001) 447 lopullinen).

¹⁹ Vaikka tässä tapauksessa kantajan perheenjäsenet ovat jättäneet kansainvälistä suojelua koskevat hakemuksensa vuonna 2012 Puolassa, lapsi on sen sijaan jättänyt kyseisen hakemuksen vuonna 2016 Saksassa.

34. Pääasiassa kyseessä olevassa tilanteessa hakijan perheenjäsenet eivät ole jättäneet kansainvälistä suojelua koskevia hakemuksia samanaikaisesti useassa jäsenvaltiossa, sillä heillä on jo pakolaisasema yhdessä näistä valtioista.²⁰ Tässä tilanteessa rikotaan erityisesti direktiivin 2011/95 33 artiklaa, jolla rajoitetaan kansainvälistä suojelua saavien henkilöiden liikkumisvapaus suojelun myöntäneen jäsenvaltion alueelle, sillä perheenjäsenet ovat siirtyneet ja asettuneet asumaan toiseen jäsenvaltioon, tässä tapauksessa Saksaan, ilman, että heille olisi annettu tässä tarkoituksessa oleskelulupaa.

35. Kaikilla näillä perusteilla katson näin ollen, ettei asetuksen N:o 604/2013 20 artiklan 3 kohtaa ole mahdollista soveltaa analogisesti ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen tarkoittamassa tilanteessa, kun otetaan huomioon näiden kahden tilanteen väliset merkittävät erot.

36. Ehdotan tämän vuoksi unionin tuomioistuimen toteavan, että asetuksen N:o 604/2013 20 artiklan 3 kohtaa ei voida soveltaa analogisesti tilanteessa, jossa lapsi jättää kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksensa jäsenvaltiossa, jonka alueella hän on syntynyt ja jossa hän oleskelee perheenjäsentensä kanssa, kun nämä perheenjäsenet saavat kansainvälistä suojelua toisessa jäsenvaltiossa.

37. Kun otetaan huomioon ensimmäiseen kysymykseeni ehdottamani vastaus, toiseen ja kolmanteen ennakkoratkaisukysymykseen ei ole tarpeen vastata.

2. Direktiivin 2013/32 33 artiklan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitetun, hakemuksen tutkimatta jättämistä koskevan perusteen analoginen soveltaminen (neljäs ennakkoratkaisukysymys)

38. Neljännellä ennakkoratkaisukysymyksellään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin kysyy unionin tuomioistuimelta, voiko jäsenvaltio katsoa direktiivin 2013/32 33 artiklan 2 kohdan a alakohdan analogisen soveltamisen perusteella, että lapsen jättämä kansainvälistä suojelua koskeva hakemus on jätettävä tutkimatta, koska jokin toinen jäsenvaltio on antanut tällaista suojelua hänen perheenjäsenilleen.

39. Seuraavaksi esittämistäni syistä katson myös, ettei unionin tuomioistuin voi soveltaa kyseistä säännöstä analogisesti.

40. Direktiivin 2013/32 33 artiklan 2 kohdan a alakohdasta ilmenee, että jäsenvaltiot voivat katsoa kansainvälistä suojelua koskevalta hakemukselta puuttuvan tutkittavaksi ottamisen edellytykset, jos ”toinen jäsenvaltio on myöntänyt kansainvälistä suojelua”. Tämän säännön sisältöä täsmennetään tämän direktiivin johdanto-osan 43 perustelukappaleessa seuraavin sanoin:

”(43) Jäsenvaltioiden olisi tutkittava kaikki hakemukset sisällöllisesti eli arvioitava, voidaanko asianomaista hakijaa pitää henkilönä, joka voi saada kansainvälistä suojelua direktiivin 2011/95/EU mukaisesti – – Jäsenvaltioita ei pitäisi etenkin velvoittaa arvioimaan kansainvälistä

²⁰ Ks. vastaavasti tuomio 10.12.2020, Minister for Justice and Equality (Kansainvälistä suojelua koskeva hakemus Irlannissa) (C-616/19, EU:C:2020:1010, 51 ja 52 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Tämä on myös direktiivin 2013/32 tavoitteena, sellaisena kuin se ilmenee sen johdanto-osan 13 perustelukappaleesta, jossa todetaan, että ”kansainvälisen suojelun myöntämistä ja poistamista koskeissa menettelyissä sovellettavien sääntöjen keskinäisen lähentämisen pitäisi osaltaan rajoittaa kansainvälistä suojelua hakevien edelleen liikkumista jäsenvaltioiden välillä, jos tällainen liikkuminen johtuu lainsäädännöllisistä eroavuuksista, ja luoda yhtäläiset edellytykset direktiivin 2011/95/EU soveltamiselle jäsenvaltioissa”, sekä kansainvälistä suojelua hakevien henkilöiden vastaanottoa jäsenvaltioissa koskevista vaatimuksista 26.6.2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/33/EU (EUVL 2013, L 180, s. 96) tavoitteena sen johdanto-osan 12 perustelukappaleen mukaisesti.

suojelua koskevan hakemuksen sisältöä silloin, kun ensimmäinen turvapaikkamaa on myöntänyt *hakijalle* pakolaisaseman – –”²¹

41. Tämä sanamuoto osoittaa yksiselitteisesti, että direktiivin 2013/32 33 artiklan 2 kohdan a alakohdan säännöksiä on tarkoitus soveltaa tilanteessa, jossa kansainvälistä suojelua hakeva henkilö saa jo tällaista suojelua toisessa jäsenvaltiossa. Kun otetaan huomioon, että tätä kansainvälistä suojelua hakeva ja saava henkilö on sama, tämä artikla on yhteisessä eurooppalaisessa turvapaikkajärjestelmässä keskinäisen luottamuksen periaatteen ilmaus.²² On selvää, ettei tällaista tilannetta voida rinnastaa pääasiassa kyseessä olevan kaltaiseen tilanteeseen, jossa kansainvälistä suojelua hakeva ja saava henkilö ovat eri henkilöitä.

42. Toiseksi direktiivin 2013/32 33 artiklan 2 kohdassa luetellaan kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen tutkimatta jättämisen perusteet. Unionin tuomioistuimien useita kertoja todennut, että tätä luetteloa on pidettävä tyhjéntävänä, kun otetaan huomioon tämän artiklan sanamuoto ja käytetty ilmaisu ”ainoastaan”, joka edeltää näiden perusteiden luetteloa, sekä sen tarkoitus, jona on nimenomaan ”keventää kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion velvollisuutta siten, että siinä määritellään tapaukset, joissa hakemuksen tutkittavaksi ottamisen edellytysten katsotaan puuttuvan”.²³ Näin ollen direktiivin 2013/32 33 artiklan 2 kohtaa ei voida soveltaa analogisesti tilanteessa, joka ei ole millään tavoin verrannollinen, koska silloin tähän artiklaan lisättäisiin sellainen tutkimatta jättämisen peruste, jota unionin lainsäätäjä ei ole nimenomaisesti luetellut, mikä olisi sen selvästi ilmaiseman tahdon vastaista.

43. Lisäksi tämä johtaisi siihen, että kantajan kaltaiselta lapselta evättäisiin tehokas pääsy kansainvälisen suojelun myöntämistä koskeviin menettelyihin, mikä olisi selvästi ristiriidassa hänen perusoikeuksiensa ja erityisesti perusoikeuskirjan 18 artiklan ja 24 artiklan 2 kohdan²⁴ kanssa, joihin direktiivi 2013/32 perustuu. Oikeus turvapaikkaan on henkilökohtainen oikeus. Jättäessään tutkimatta tämän lapsen jättämän kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen sillä perusteella, että hänen perheenjäsenilleen on annettu kansainvälistä suojelua toisessa jäsenvaltiossa, toimivaltaiset kansalliset viranomaiset voivat joutua tilanteeseen, jossa kyseisen lapsen hakemusta ei käsitellä koskaan. Tutkimatta jättämistä koskevalla päätöksellä on vakavia seurauksia, joiden ulottuvuutta on syytä tarkoin rajata. Huomattakoon, että asiassa Saksan liittotasavalta (C-504/21), joka on edelleen vireillä unionin tuomioistuimessa, Saksan viranomaiset hylkäsivät kansainvälistä suojelua saavan henkilön perheenjäseniä koskevan vastaanottopyynnön, jonka Kreikan viranomaiset olivat esittäneet asetuksen N:o 604/2013 9 artiklan ja 17 artiklan 2 kohdan nojalla, koska heidän kansainvälistä suojelua koskevat hakemuksensa oli jätetty tutkimatta direktiivin 2013/32 33 artiklan 2 kohdan perusteella.

²¹ Kursivointi tässä. Ks. myös tuomio 22.2.2022, Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides (Perheen yhtenäisyys – Jo myönnetty suojelu) (C-483/20, EU:C:2022:103), jossa unionin tuomioistuin totesi, että ”direktiivin 2013/32 33 artiklan 2 kohdan a alakohdan sanamuodostakin ilmenee näin ollen, että jäsenvaltiot eivät ole velvollisia tutkimaan, voidaanko hakijaa pitää henkilönä, joka voi saada kansainvälistä suojelua direktiivin 2011/95 mukaisesti, kun tällainen suojelu on jo varmistettu toisessa jäsenvaltiossa” (24 kohta).

²² Ks. tältä osin tuomio 22.2.2022, Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides (Perheen yhtenäisyys – Jo myönnetty suojelu) (C-483/20, EU:C:2022:103, 29 ja 37 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

²³ Ks. vastaavasti tuomio 19.3.2020, Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal (Tompá) (C-564/18, EU:C:2020:218, 29 ja 30 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen) ja tuomio 14.5.2020, Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság (C-924/19 PPU ja C-925/19 PPU, EU:C:2020:367, 149 ja 182 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

²⁴ Perusoikeuskirjan 24 artiklan 2 kohdassa määrätään, että ”kaikissa lasta koskevissa viranomaisten tai yksityisten laitosten toimissa on ensisijaisesti otettava huomioon lapsen etu”.

44. Kolmanneksi en voi yhtyä yhden osapuolista istunnossa esittämään näkemykseen, jonka mukaan silloin, jos lapsen hakemus jätetään tutkimatta ja hänet siirretään vastaanottavaan valtioon, hän voisi kuitenkin saada direktiivin 2011/95 23–35 artiklassa tarkoitetut taloudelliset ja sosiaaliset oikeudet ja etuudet kansainvälistä suojelua saavien henkilöiden perheenjäsenenä.

45. Yhtäältä näiden oikeuksien ja etuuksien saaminen ei vastaa pakolaisaseman tai toissijaisen suojeluaseman myöntämistä, mihin on oikeus jokaisella, joka täyttää henkilökohtaisesti direktiivin 2011/95 II ja III luvussa asetetut myöntämisedellytykset muun muassa siksi, että hän altistuu tai voisi altistua alkuperämaassaan vainon tai vakavan haitan uhkille. Juuri tästä syystä unionin lainsäätäjä on tämän direktiivin 23 artiklan 2 kohdassa rajannut nimenomaisesti kyseisten oikeuksien ja etuuksien myöntämisen ainoastaan perheenjäsenille, jotka henkilökohtaisesti eivät täytä kansainvälisen suojelun myöntämisen edellytyksiä.²⁵ On kohtuullista katsoa, että pääasiassa lapsi voisi saada kansainvälistä suojelua hänen perheenjäsenilleen myönnetyn suojelun tapaan.²⁶ Ei siis ole mitään perustetta sille, että tämä lapsi tyytyisi pelkästään kyseisen direktiivin 24–35 artiklassa tarkoitettuihin etuuksiin, jos hänet siirrettäisiin vastaanottavaan valtioon.

46. Kuten unionin tuomioistuin totesi 9.11.2021 antamassaan tuomiossa Saksan liittotasavalta (Perheen yhtenäisyyden säilyttäminen),²⁷ ”direktiivin 2011/95 2 artiklan j alakohdasta, jossa määritellään perheenjäsenen käsite kyseistä direktiiviä sovellettaessa, ja sen 23 artiklan 2 kohdasta, kun niitä tulkitaan yhdessä, seuraa, että jäsenvaltioiden velvollisuus säätää mahdollisuudesta saada nämä etuudet ei ulotu kansainvälistä suojelua saavan henkilön lapsiin, jotka ovat syntyneet vastaanottavassa jäsenvaltiossa kyseisessä jäsenvaltiossa muodostetussa perheessä”.²⁸ Nyt kyseessä olevan kaltaisessa tilanteessa, jossa lapsi ei kuulu tämän direktiivin 2 artiklan j alakohdassa tarkoitetun perheenjäsenen käsitteen piiriin, vastaanottavalla valtiolla ei siis ole minkäänlaista velvollisuutta myöntää hänelle kyseisen direktiivin 24–35 artiklassa tarkoitettuja oikeuksia ja etuuksia.

47. Mielestäni tämän vuoksi jäsenvaltio ei voi katsoa direktiivin 2013/32 33 artiklan 2 kohdan a alakohdan analogisen soveltamisen perusteella, että lapsen jättämä kansainvälistä suojelua koskeva hakemus on jätettävä tutkimatta, koska toinen jäsenvaltio on antanut kansainvälistä suojelua hänen perheenjäsenilleen.

C Muiden ajateltavissa olevien menettelytapojen tarkastelu

48. Jotta ennakkoratkaisua pyytäneelle tuomioistuimelle voidaan antaa hyödyllinen vastaus, ehdotan, että unionin tuomioistuin tarkastelee muita menettelytapoja: ensinnäkin komission huomautuksissaan ehdottamaa menettelytapaa, joka koskee asetuksen N:o 604/2013 9 artiklan analogista soveltamista, ja sen jälkeen nähdäkseni yksinkertaisinta ja lapsen etua parhaiten toteuttavaa menettelytapaa, joka perustuu tämän asetuksen perustana olevien yleisten periaatteiden eli sen 3 artiklan 2 kohdan ja 6 artiklan 1 kohdan soveltamiseen.

²⁵ Ks. vastaavasti tuomio 9.11.2021, Saksan liittotasavalta (Perheen yhtenäisyyden säilyttäminen) (C-91/20, EU:C:2021:898, 51 kohta).

²⁶ Suojelu voitaisiin myöntää ensisijaisena oikeutena tai johdettuna oikeutena niiden periaatteiden mukaisesti, jotka unionin tuomioistuin kehitti 4.10.2018 antamassaan tuomiossa Ahmedbekova (C-652/16, EU:C:2018:801, 72 kohta) ja vahvisti 9.11.2021 antamassaan tuomiossa Saksan liittotasavalta (Perheen yhtenäisyyden säilyttäminen) (C-91/20, EU:C:2021:898, 41 kohta).

²⁷ C-91/20, EU:C:2021:898.

²⁸ Kyseisen tuomion 37 kohta.

1. Asetuksen N:o 604/2013 9 artiklassa tarkoitetun vastuun määrittämisperusteen analoginen soveltaminen

49. Asetuksen N:o 604/2013 9 artiklassa vahvistetaan yksi kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämisperuste, kuten III luku, johon se kuuluu, osoittaa. Tämän määrittämisperusteen otsikkona on ”Kansainvälistä suojelua saavat perheenjäsenet”. Se perustuu perhesyihin, kuten myös määrittämisperusteet, joista säädetään tämän asetuksen 8 artiklassa (”Alaikäiset”), 10 artiklassa (”Kansainvälistä suojelua hakevat perheenjäsenet”), 11 artiklassa (”Perhemenettely”) ja 17 artiklan (”Harkintavaltalausekkeet”) 2 kohdassa.

50. Kyseisen asetuksen 9 artiklassa säädetään, että jos jäsenvaltio on sallinut kansainvälistä suojelua hakevan henkilön perheenjäsenen oleskelevan alueellaan kansainvälistä suojelua saavana henkilönä, tämä jäsenvaltio on vastuussa muiden perheenjäsenten suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä, mikäli asianomaiset henkilöt ilmoittavat kirjallisesti sitä haluavansa.²⁹

51. Asetuksen N:o 343/2003 valmisteluasiakirjojen tarkastelun perusteella tällä määrittämisperusteella on useita tavoitteita. Sillä pyritään varmistamaan perheenyhdistäminen saattamalla hakija yhteen perheenjäsentensä kanssa jäsenvaltiossa, jossa nämä perheenjäsenet ovat saaneet luvan oleskella kansainvälistä suojelua saavina henkilöinä. Sillä pyritään myös varmistamaan hakemuksen käsittelyn nopeus, koska jäsenvaltio, jossa ainakin yksi perheenjäsen on jo saanut pakolaisaseman ja oleskeluluvan, voi parhaiten arvioida, onko hakijaan alkuperämaassa kohdistuvan vainon pelko aiheellista.

52. Asetuksen N:o 604/2013 9 artiklassa tarkoitetun määrittämisperusteen soveltamiselle on asetettu useita edellytyksiä. Ensinnäkin tämä jäsenvaltio on vastuussa kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä ainoastaan sillä ennakoedellytyksellä, että vähintään yhden hakijan perheenjäsenistä *on sallittu oleskella* kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä vastuussa olevaksi katsotun valtion alueella kansainvälistä suojelua saavana henkilönä. Toiseksi kyseinen jäsenvaltio on vastuussa kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä vain sillä edellytyksellä, että hakija ja hänen perheenjäsenensä, jonka on sallittu oleskella saman jäsenvaltion alueella, ilmaisevat kirjallisesti *suostumuksensa* siihen, että heidät saatetaan yhteen.

53. Asetuksen (EY) N:o 1560/2003³⁰ 1 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaan vastaanottopyynnön saaneelle valtiolle asetuksen N:o 604/2013 9 artiklassa tarkoitetun vastuun määrittämisperusteen nojalla osoitettuun vastaanottopyyntöön on liitettävä paitsi kirjallinen vahvistus siitä, että perheenjäsenet ”oleskelevat laillisesti” tässä valtiossa, heille myönnetyt oleskeluluvat ja rekisteriotteet, myös sukulaissuhteen osoittavat asiakirjat, jos sellaiset ovat saatavissa, ja selvitys asianomaisten suostumuksesta.

54. Nämä kaksi edellytystä ovat mielestäni esteenä sille, että asetuksen N:o 604/2013 9 artiklaa sovellettaisiin analogisesti pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa tilanteessa.

²⁹ Unionin lainsäätäjä täsmentää, että tätä säännöstä sovelletaan riippumatta siitä, oliko perhe ollut olemassa jo lähtömaassa, ja se poikkeaa siten saman asetuksen 2 artiklan g alakohdassa tarkoitetusta perheenjäsenten määritelmästä.

³⁰ Asetuksen N:o 343/2003 soveltamista koskevista säännöistä 2.9.2003 annettu komission asetus (EUVL 2003, L 222, s. 3), jota on viimeksi muutettu täytäntöönpanoasetuksella (EU) N:o 118/2014 (EUVL 2014, L 39, s. 1). Tämä asetus on annettu asetuksen N:o 343/2003 17 artiklan 3 kohdan, josta on tullut asetuksen N:o 604/2013 21 artiklan 3 kohta, nojalla.

55. Siltä osin kuin edellytykseksi on asetettu se, että perheenjäsenen ”on sallittu oleskella” pyynnön saaneen jäsenvaltion alueella ”kansainvälistä suojelua saavana henkilönä”, totean tämän edellytyksen eroavan tämän asetuksen 8 artiklan 1 ja 2 kohdassa asetetusta edellytyksestä, jonka mukaan tämän perheenjäsenen on ”laillisesti oleskel[tava]” tällä alueella.³¹ Kun otetaan huomioon unionin lainsäätäjän tavoite eli perheenyhdistäminen, tämä edellytys merkitsee kuitenkin nähdäkseni sitä, että kyseisellä perheenjäsenellä on oltava kyseisellä alueella oleskelulupa, jonka hän saa kansainvälistä suojelua saavan henkilön aseman perusteella,³² minkä lisäksi hänen on tosiasiallisesti oleskeltava samalla alueella. Hakijaa ei nimittäin voida saattaa yhteen perheenjäsenensä kanssa, erityisesti kun tämä hakija on lapsi, jos tämä perheenjäsen ei todellisuudessa oleskele pyynnön vastaanottaneen valtion alueella tai jos hänen ei ole sallittu oleskella siellä joko sen vuoksi, että hän on vaaraksi kansalliselle turvallisuudelle tai yleiselle järjestykselle, tai sen vuoksi, että hänen oleskelulupansa on kumottu tai peruutettu.³³ Tällaisissa tilanteissa perheenyhdistämistä ei voitaisi toteuttaa, ja menettely kyseisen hakijan vastaanottamiseksi ja siirtämiseksi voisi johtaa hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämistä koskevan uuden menettelyn aloittamiseen.

56. Korostan vielä, että pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa tilanteessa, jossa perheenjäsenet eivät enää oleskele vastaanottavan valtion alueella ja vastustavat palauttamistaan tähän valtioon, tämän edellytyksen noudattaminen merkitsee sitä, että pyynnön esittävä jäsenvaltio ryhtyy toimenpiteisiin ennen vastaanottopyyntönsä esittämistä, ja erityisesti, että se varmistuu näiden perheenjäsenten oleskelulupien voimassaolosta vastaanottavassa valtiossa³⁴ ja poistaa heidät maasta palauttaakseen heidät tähän valtioon. Nämä toimenpiteet voivat aiheuttaa viivästyksiä, jotka ovat nähdäkseni selvästi pidempiä kuin asetuksen N:o 604/2013 21 artiklan 1 kohdassa vastaanottopyynnön esittämiseksi asetetut määräajat.

57. Kyseisen säännöksen mukaan jäsenvaltion, jossa hakemus on jätetty, on esitettävä hakijan vastaanottoa koskeva pyyntö ”mahdollisimman nopeasti ja joka tapauksessa kolmen kuukauden kuluessa – hakemuksen jättämispäivästä”.³⁵ Tilanteessa, jossa perheenjäsenet vastustavat palauttamistaan vastaanottavan jäsenvaltion alueelle, tämän vastaanottopyynnön esittäminen ja siihen liittyvien todisteiden toimittaminen edellyttäisivät, että ensin toteutetaan menettely tämän perheen palauttamiseksi direktiivin 2008/115 mukaisesti, kenties jopa pakkokeinoin. Tällaista menettelyä, jossa on kunnioitettava asianomaisten henkilöiden oikeuksia, on nähdäkseni vaikeaa toteuttaa asetuksessa N:o 604/2013 vahvistetuissa määräajoissa, ja näin on riippumatta siitä, kuinka ripeästi toimivaltaiset kansalliset viranomaiset toimivat. Kun otetaan huomioon palauttamispäätöksestä nostettavan kanteen käsittelyajat ja tällaisen päätöksen täytäntöönpanoon liittyvät epävarmuustekijät, pyynnön esittävän jäsenvaltion, jossa lapsi on jättänyt kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksensa, pitäisi odottaa lapsen perheenjäsenten maastapoistamispäätöksistä (mahdollisesti) nostetun kanteen lopullista ratkaisua ennen kuin se pyytää vastaanottopyynnön saanutta valtiota ottamaan lapsen vastaan. Tämän seurauksena olisi paitsi oikeudellista epävarmuutta myös väistämättä viive, jonka aikana tämän lapsen jättämän kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen lopputulos on epäselvä.

³¹ Tämä sanamuotoon liittyvä ero koskee kaikkia kieliversioita.

³² Ks. direktiivin 2011/95 24 artikla.

³³ Ks. direktiivin 2011/95 21 artiklan 3 kohta ja 24 artiklan 1 kohta.

³⁴ Direktiivin 2011/95 24 artiklan mukaan pakolaisaseman saaneelle henkilölle annettava oleskelulupa on voimassa kolme vuotta ja voitava uusua ja toissijaisen suojeluaseman saaneelle henkilölle annettava oleskelulupa on voimassa vähintään vuoden ajan ja voitava uusua vähintään kahdeksi vuodeksi. Pääasiassa kantajan perheenjäsenten oleskelulupien voimassaoloaika on päättynyt 4.5.2015 Puolan toimittamien tietojen mukaan.

³⁵ Muussa tapauksessa asetuksen N:o 604/2013 21 artiklan 1 kohdan kolmannen alakohdan mukaan kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä vastuussa on jäsenvaltio, jossa kyseinen hakemus on jätetty.

58. Tällaisessa ratkaisussa sivuutettaisiin lapsen etu, jonka mukaisesti kaikkia asetuksella N:o 604/2013 säädettyjä menettelyjä on tulkittava ja noudatettava.³⁶ Tämän asetuksen johdanto-osan 13 perustelukappaleessa korostetaan nimenomaisesti, että ”lapsen oikeuksia koskevan vuonna 1989 tehdyn Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimuksen ja [perusoikeuskirjan] mukaisesti jäsenvaltioiden olisi tätä asetusta soveltaessaan otettava ensisijaisesti huomioon lapsen etu”.

59. Tällaisen ratkaisun perusteella ei myöskään voitaisi määrittää nopeasti hakemuksen käsittelystä vastuussa olevaa jäsenvaltiota, jolloin olisi vaarana, ettei tehokasta pääsyä kansainvälisen suojelun myöntämistä koskevaan menettelyyn ja tätä kansainvälistä suojelua koskevien hakemusten käsittelyn nopeutta voitaisi taata, mikä olisi asetuksen N:o 604/2013 johdanto-osan viidennessä perustelukappaleessa tarkoitettujen tavoitteiden vastaista.

60. Asianomaisten henkilöiden kirjallista suostumusta koskeva edellytys puolestaan viittaa hakijan ja hänen perheenjäsentensä selkeään suostumusta ilmaisevaan toimeen, jossa he ilmaisevat tahtovansa, että heidät saatetaan yhteen. Tämän edellytyksen tarkoituksena on estää tilanteet, joissa nämä henkilöt eivät henkilökohtaisista syistä halua tulla saatetuksi yhteen. Kyseinen edellytys ilmenee myös asetuksen N:o 604/2013 10 artiklasta, 16 artiklan 1 kohdasta ja 17 artiklan 2 kohdasta. On selvää, että tätä edellytystä ei ole tarkoitettu sovellettavan ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen tarkoittaman tilanteen kaltaisessa tilanteessa, jossa hakija ja hänen perheenjäsenensä asuvat yhdessä samassa taloudessa samassa jäsenvaltiossa. Todettakoon vielä kerran, että tällä edellytyksellä olisi mieltä ainoastaan, jos perheenjäseniä oltaisiin poistamassa maasta heidän palauttamisekseen suojelua myöntäneeseen valtioon. Tällaisessa tilanteessa tätä edellytystä käytettäisiin kuitenkin muuhun kuin unionin lainsäätäjän säätämään tarkoitukseen, koska sillä ei pyritäisi varmistamaan unionin alueella erillään asuvien perheenjäsenten perheenyhdistämistä vaan pikemminkin säilyttämään perheen yhtenäisyyttä.

61. Vaikka jotkin osapuolet ehdottivat menettelyn kuluessa, että unionin tuomioistuin ei soveltaisi tätä edellytystä, tällainen ratkaisu ei mielestäni ole toivottava, sillä unionin lainsäätäjä on nimenomaisesti säätänyt asetuksen N:o 604/2013 9 artiklassa kirjallista suostumusta koskevasta edellytyksestä.

62. Katson, että tosiasiassa niiden oikeudenkäyntien suuri lukumäärä, joissa on kyse tämän asetuksen soveltamisesta lapsen etua koskettaviin tilanteisiin, edellyttää erityistä tarkkaavaisuutta sen säännöksiä tulkittaessa. Asetus N:o 604/2013 on ensisijaisesti menettelyä koskeva väline, joka on annettu jäsenvaltioiden käytettäväksi, jotta ne voisivat määrittää tyhjentävästi lueteltujen perusteiden nojalla ja asianomaisten henkilöiden perusoikeuksia kunnioittaen, mikä niistä on vastuussa kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä.

63. Asetuksen N:o 604/2013 III luvussa lueteltujen muiden määrittämisperusteiden tapaan sen 9 artiklassa tarkoitettua perustetta ei nähdäkseni voida soveltaa kyseessä olevan kaltaisessa tilanteessa, jossa hakijan perheenjäsenet, jotka saavat kansainvälistä suojelua, eivät enää oleskele suojelua myöntäneen valtion alueella ja vastustavat palauttamistaan tähän valtioon.

64. Ehdotan siten, että unionin tuomioistuin omaksuu toisenlaisen lähestymistavan, joka perustuu asetuksen N:o 604/2013 perustana oleviin yleisiin periaatteisiin ja erityisesti lapsen etuun.

³⁶ Ks. kyseisen asetuksen 6 artiklan 1 kohta.

2. Asetuksen N:o 604/2013 6 artiklan 1 kohdassa alaikäisille annettujen takeiden täytäntöönpano

65. Aluksi on tuotava esille, että asetuksen N:o 604/2013 3 artiklan 2 kohdassa säädetään, että ”jollei hakemuksen käsittelystä vastuussa olevaa jäsenvaltiota voida määrittää [tämän asetuksen III luvussa] lueteltujen perusteiden mukaisesti, käsittelystä vastaa ensimmäinen jäsenvaltio, jossa kansainvälistä suojelua koskeva hakemus on jätetty”. Kyseessä olevan kaltaisessa tilanteessa yksikään tämän asetuksen III luvun perusteista ei ole sovellettavissa, minkä vuoksi ensimmäinen jäsenvaltio, jossa lapsi on jättänyt hakemuksensa, vastaa sen käsittelystä. Kyseisen asetuksen johdanto-osan viidennen perustelukappaleen mukaisesti tällä voidaan taata tälle lapselle tehokas pääsy kansainvälisen suojelun myöntämistä koskeviin menettelyihin vaarantamatta hänen hakemuksensa käsittelyn nopeutta koskevan tavoitteen toteuttamista.

66. Tätä periaatetta soveltamalla tässä voidaan ottaa ensisijaisesti huomioon lapsen etu, kuten perusoikeuskirjan 24 artiklan 2 kohdassa edellytetään,³⁷ koska tämä jäsenvaltio on myös valtio, jonka alueella tämä lapsi on syntynyt ja jossa hän oleskelee yhdessä perheenjäsentensä kanssa.

67. Asetuksen N:o 604/2013 6 artiklan 1 kohdan mukaan ”jäsenvaltioiden on kaikkien tässä asetuksessa säädettyjen menettelyjen soveltamisessa otettava ensisijaisesti huomioon lapsen etu”. Tässä yhteydessä unionin lainsäätäjät edellyttävät tämän asetuksen 6 artiklan 3 kohdan mukaan, että arvioidessaan lapsen etua jäsenvaltioiden on tehtävä keskenään yhteistyötä ja otettava huomioon ”erityisesti” perheenyhdistämisen mahdollisuus, alaikäisen hyvinvointi ja sosiaalinen kehitys, turvallisuusnäkökohdat erityisesti silloin kun on olemassa vaara, että alaikäinen saattaa olla ihmiskaupan uhri, ja alaikäisen näkemykset hänen ikänsä ja kehitystasonsa mukaisesti, mukaan lukien hänen taustansa.³⁸

68. Lapsen etu edellyttää siten sen jäsenvaltion määrittämistä, jolla on parhaat edellytykset ratkaista hänen kansainvälistä suojelua koskeva hakemuksensa, ja tällöin on otettava huomioon kaikki kunkin yksittäistapauksen erityiset tosiseikat.³⁹ Se, että tämä lapsi on fyysisesti sen jäsenvaltion alueella, jossa hän on syntynyt ja jättänyt hakemuksensa, sekä hänen tämän jäsenvaltion alueella yhdessä perheensä kanssa oleskelunsa kesto, säännönmukaisuus, edellytykset ja syyt ovat tekijöitä, jotka toimivaltaisten kansallisten viranomaisien on otettava huomioon lapsen etua arvioidessaan.

69. Mielestäni tässä yhteydessä on otettava huomioon syyt, joiden vuoksi perheenjäsenet ovat lähteneet vastaanottavasta valtiosta. Unionin tuomioistuimen käsiteltävänä oleva tilanne poikkeaa kylläkin tilanteista, joita se tarkasteli 19.3.2019 antamassaan tuomiossa Ibrahim ym.⁴⁰ ja joissa oli olemassa vakava vaara siitä, että kansainvälistä suojelua hakevaa kohdellaan vastaanottavassa valtiossa hänen perusoikeuksiensa vastaisesti joko systeemisten tai yleisten taikka tiettyjä henkilöryhmiä koskevien puutteiden vuoksi. Unionin lainsäätäjän alaikäisille antamat takeet ja lapsen edun arviointia nimenomaisesti koskevat säännökset kuitenkin sivuutettaisiin, jos syitä, joiden vuoksi perheenjäsenet ovat lähteneet vastaanottavasta valtiosta, ei otettaisi huomioon. Kun asetuksen N:o 604/2013 6 artiklan 3 kohdassa edellytetään, että

³⁷ Tässä artiklassa määrätään, että kaikissa lasta koskevissa viranomaisien tai yksityisten laitosten toimissa on ensisijaisesti otettava huomioon lapsen etu. Ks. myös tuomio 9.11.2021, Saksan liittotasavalta (Perheen yhtenäisyyden säilyttäminen) (C-91/20, EU:C:2021:898, 55 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

³⁸ Ks. myös asetuksen N:o 604/2013 johdanto-osan 13 perustelukappale.

³⁹ Ks. tässä yhteydessä tuomio 8.6.2017, OL (C-111/17 PPU, EU:C:2017:436, 42 kohta ja sitä seuraavat kohdat oikeuskäytäntöviittauksineen), joka koskee tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta avioliittoa ja vanhempainvastuuta koskevissa asioissa ja asetuksen (EY) N:o 1347/2000 kumoamisesta 27.11.2003 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2201/2003 (EUVL 2003, L 338, s. 1) täytäntöönpanoa.

⁴⁰ C-297/17, C-318/17, C-319/17 ja C-438/17, EU:C:2019:219.

jäsenvaltiot tekevät keskenään ”tiivistä yhteistyötä” ja ottavat huomioon lapsen hyvinvoinnin ja sosiaalisen kehityksen, unionin lainsäätäjä edellyttää, että toimivaltaiset kansalliset viranomaiset vertaavat kaikkia tosiseikkoja, jotka koskevat lapsen elinolosuhteita asianomaisissa jäsenvaltioissa.

70. Tältä osin en usko, että vanhempien päätöksestä lähteä vastaanottavasta valtiosta voitaisiin päätellä heidän yksinkertaisesti pyrkineen kiertämään yhteisen eurooppalaisen turvapaikkajärjestelmän sääntöjä tai käyttämään väärin tätä järjestelmää. Se, että he päättävät lähteä tästä valtiosta, jossa kaikki perheenjäsenet, pienet lapset mukaan lukien, saavat kansainvälistä suojelua, sen jälkeen, kun heidän on ollut pakko lähteä alkuperämaastaan, ja ottavat riskin siitä, että he joutuvat luopumaan tämän aseman koko perheelle antamasta turvallisuudesta ja etuuksista, johtuu joko ajattelemattomuudesta tai välttämättömyydestä ja huolella harkitusta ratkaisusta, jonka vanhemmat tekevät lastensa edun huomioon ottaen. Pääasiassa kantajan perheenjäsenet näyttävät lähteneen Puolasta muuttaakseen Saksaan sen vuoksi, että he olivat joutuneet vastaanottavassa jäsenvaltiossa uhkailun kohteeksi alkuperänsä johdosta. Myös asiassa *Ministre de l’immigration et de l’asile (C-153/21)*, jonka käsittelyä on parhaillaan lykätty, vanhemmat olivat päättäneet lähteä Kreikasta erityisesti lastensa elin-, vastaanotto- ja huolenpito-olosuhteiden vuoksi, joita he pitivät kurjina. En siis usko, että näitä siirtymisiä voitaisiin pelkistää tai typistää vanhempien ”turismiksi” – joissakin oikeudenkäyntiasiakirjoissa käytettyä ilmaisua lainatakseni.

71. Kyseessä olevan kaltaisessa tilanteessa, jossa lapsi on jättänyt kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksensa jäsenvaltiossa, jonka alueella hän on syntynyt ja jossa hänellä on yhdessä perheenjäsentensä kanssa asuinpaikkansa tämän hakemuksen jättämisaikana – mikä toimivaltaisten kansallisten viranomaisten on tarkistettava –, mielestäni tämän lapsen etu edellyttää kyseisen valtion olevan vastuussa hänen hakemuksensa käsittelystä. Mikä tahansa ratkaisu, jossa tämä lapsi ja hänen perheenjäsenensä erotettaisiin sosiaalisesta ympäristöstä, johon he ovat kotoutuneet, sillä perusteella, että nämä perheenjäsenet saavat kansainvälistä suojelua toisessa jäsenvaltiossa, olisi täysin lapsen edun vastainen.

72. Tämä on nähdäkseni yksinkertainen ja lapsen etua parhaiten toteuttava peruste, koska sillä voidaan varmistaa tämän lapsen perusoikeuskirjan 18 artiklan mukaisten oikeuksien tehokkuus takaamalla tehokas pääsy hänen hakemuksensa käsittelymenettelyyn ja sen mahdollisimman nopea käsittely.

73. Olen kuitenkin tietoinen siitä, että tämän perusteen pitäisi merkitä myös lapsen perheenjäsenille myönnettyä kansainvälistä suojelua koskevan vastuun siirtymistä, jotta näiden perheenjäsenten saman artiklan mukaisen turvapaikkaoikeuden tehokkuus voidaan varmistaa.

74. Tämän oikeuden tehokkuus edellyttää nimittäin paitsi sitä, että lapselle taataan pääsy hänen kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksensa käsittelymenettelyyn, myös sitä, että hänen perheenjäsenilleen taataan heidän pakolaisasemansa mukaiset oikeudet niin kauan kuin tätä asemaa ei ole peruutettu tai lakkautettu. Nykyisessä tilanteessa suojelua myöntäneellä valtiolla ei ole käytännössä edellytyksiä täyttää velvollisuuksiaan perheenjäsenten lähdön vuoksi, sillä nämä perheenjäsenet ovat lähteneet tästä maasta ilman, että heille olisi annettu siihen lupaa. Vastaavasti Saksan liittotasavallalla ei ole oikeudellisia edellytyksiä korvata omalla suojelullaan alkuperämaan antamaa suojelua, koska perheenjäsenet ovat laittomasti sen alueella.

75. Lisäksi tämän ratkaisuehdotuksen 44–46 kohdassa esitetyistä syistä perheenjäsenet eivät ole oikeutettuja direktiivin 2011/95 23–35 artiklassa tarkoitettuihin taloudellisiin ja sosiaalisiin oikeuksiin ja etuuksiin, koska he täyttävät henkilökohtaisesti kansainvälisen suojelun myöntämisperusteet, mistä osoituksena on heille jo myönnetty pakolaisasema.

76. Tässä tilanteessa vastuu lapsen perheenjäsenille myönnetystä kansainvälisestä suojelusta pitäisi siis siirtää pakolaisia koskevan vastuun siirtämisestä tehdyn eurooppalaisen sopimuksen mukaisesti. Vaikka tässä asiassa Puolan viranomaiset näyttävät antaneen suostumuksensa vastuun siirtymiseen kyseisen sopimuksen 4 artiklan 1 kappaleen mukaisesti, Saksan viranomaiset eivät näytä ryhtyneen minkäänlaisiin toimiin tältä osin.⁴¹ Muistutan kuitenkin, että kyseisen sopimuksen 2 artiklan mukaan vastuun pakolaisten osalta katsotaan siirtyneen kahden vuoden kuluttua siitä, jolloin tosiasiallinen ja jatkuva oleskelu toisessa valtiossa sen viranomaisten luvalla on alkanut, tai tätä aiemmin, mikäli toinen valtio on antanut pakolaiselle luvan jäädä alueelleen joko pysyvästi tai yli matkustusasiakirjan voimassaolon.

77. Kaikilla näillä perusteilla ehdotan näin ollen unionin tuomioistuimen toteavan, että tilanteessa, jossa jäsenvaltio on vastaanottanut sellaisen lapsen kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen, jonka perheenjäsenillä on pakolaisasema toisessa jäsenvaltiossa, asetuksen N:o 604/2013 3 artiklan 2 kohtaa ja 6 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että lapsen etu edellyttää hakemuksen vastaanottaneen jäsenvaltion olevan vastuussa hakemuksen käsittelystä, kun tämä lapsi on syntynyt tämän valtion alueella ja hänellä on siellä yhdessä perheenjäsentensä kanssa asuinpaikkansa hakemuksensa jättämisajankohtana.

V Ratkaisuehdotus

78. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että unionin tuomioistuin vastaa Verwaltungsgericht Cottbusin esittämiin ennakkoratkaisukysymyksiin seuraavasti:

- 1) Kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön johonkin jäsenvaltioon jättämän kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämisperusteiden ja -menettelyjen vahvistamisesta 26.6.2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 604/2013 20 artiklan 3 kohtaa on tulkittava siten, että sitä ei voida soveltaa analogisesti tilanteessa, jossa lapsi jättää kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksensa jäsenvaltiossa, jonka alueella hän on syntynyt ja jossa hän oleskelee perheenjäsentensä kanssa, kun nämä perheenjäsenet saavat kansainvälistä suojelua toisessa jäsenvaltiossa.
- 2) Jäsenvaltio ei voi katsoa kansainvälisen suojelun myöntämistä tai poistamista koskevista yhteisistä menettelyistä 26.6.2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/32/EU 33 artiklan 2 kohdan a alakohdan analogisen soveltamisen perusteella, että lapsen jättämä kansainvälistä suojelua koskeva hakemus on jätettävä tutkimatta, koska toinen jäsenvaltio on antanut kansainvälistä suojelua hänen perheenjäsenilleen.

⁴¹ Saksan liittotasavalta ja Puolan tasavalta ovat ratifioineet tämän sopimuksen.

- 3) Tilanteessa, jossa jäsenvaltio on vastaanottanut sellaisen lapsen kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen, jonka perheenjäsenillä on pakolaisasema toisessa jäsenvaltiossa, asetuksen N:o 604/2013 3 artiklan 2 kohtaa ja 6 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että lapsen etu edellyttää hakemuksen vastaanottaneen jäsenvaltion olevan vastuussa hakemuksen käsittelystä, kun tämä lapsi on syntynyt tämän valtion alueella ja hänellä on siellä yhdessä perheenjäsentensä kanssa asuinpaikkansa hakemuksensa jättämisajankohtana.